

SOKOLSKI GLASNIK

GLASILO SAVEZA SOKOLA KRALJEVINE JUGOSLAVIJE

Beograd, 9 februar 1940

God. XI • Broj 6

Izlazi svakog petka • Godišnja pretplata 50 din. • Uredništvo i uprava Prestolonaslednikov trg 34 • Adresa za pošiljke: Poštanski fah 342 • Telefon uredništva 30-866 i 26-105, uprave 30-866 • Račun Poštanske štedionice br. 57-686 • Oglasi po ceniku •

Čuvajte Jugoslaviju!

SAMOZIVOST ILI UZAJAMNOST?!

Poslednjih dana se, između nekih hrvatskih i slovenačkih listova, vodila polemika, da li u Hrvatskoj treba i dalje da ostanu u službi slovenački činovnici, i da li Slovenci imaju uopšte prava da se zanimaju pitanjima, koja prelaze granice Slovenije. »Hrvatski dnevnik« pri tom piše, da »svako treba voditi svoje brige, pa je u redu da se Slovenija pobrine za svoje ljude i da im nađe posla kod kuće«, jer to diktira Hrvatima »briga za vlastitu kožu i džep«. A osječki »Hrvatski list«, u članku »Mi i Slovenci«, stoji na gladištu, da slovenački političari treba svoj rad da usklade sa granicama Slovenije, a sve što je preko toga, da prelazi prirodne granice njihovih interesa.

Spominjemo sve to, ne zato što bismo hteli specijalno govoriti o hrvatsko-slovenačkom sporu, već zato što je slično gledište tih istih hrvatskih listova u odnosu na Srbe, već davno poznato, kao što nam je poznato i njihovo gledište u odnosu na sebe same. Njih se tiče samo ono što sami smatraju hrvatskim interesima, pa to ističu čak kao dokaz svoje pravednosti, — da ih se srpske i slovenačke nevolje ni najmanje ne tiču.

Znači, dakle, — svaki svoje, pa kako nam Bog da, i devovima i celini! Briga za »vlastitu kožu i džep«, i princip da se svako brine samo za svoje ljude, dovela je do toga, da danas ni Poljaci, ni Česi ni Slovaci nemaju, ni zdrave kože, ni džepa ni ljudi; pa zato misao kolektivnosti, u planovima o budućoj organizaciji Evrope uzima ponovo sve više terena. Sada već postaje jasno i slepicima, da su tu misao i pobijali samo oni, koji su, teorijom o zasebnim džepovima i rasparčanim interesima, hteli da oduzmu i sve džepove i sve interese. Pa, ako to važi za odnose između naroda u različitim državama, kako da ne važi za jedan isti (ili bar »tri« vrlo srodna naroda!) u jednoj državi?

I dokle će da se dode, ne samo u nacionalnom nego i u socijalnom pogledu? Kada se to oglasi kao merodavno za odnose između Srba, Hrvata i Slovenaca, postepeno će se primeniti i na odnose između pojedinih krajeva i varoši, pa ćemo tako u jednom kraju imati ljude sa tri zaposlenja, a u drugom gomile nezaposlenih... Tačno je, da će Slovenci biti u najvećoj neprilici, stavimo li se na gledište da »svako treba da traži hleba samo kod svoje kuće«, — ali zar neće od toga trpeti, ne samo celina i devovi, nego i rad uopšte, jer će toliki broj sposobnih ljudi biti zamenjen sa manje sposobnima, po načelima koja, sa stvarnim kvalifikacijama, nemaju nikakve veze?

Kakvi se postupci spremaju u tom pogledu vidi se najbolje po nedavnoj rezoluciji tobožnjih političkih stradalnika u Dalmaciji, u kojoj se sa prezrenjem govori o kvalifikacijama; ili po poslednjim odlukama organizacije HSS u Splitu, prema kojima će na nameštenje moći da reflektira samo onaj, koji je do izvesnog datuma stupio u partiju (»fascisti di prima ora!«), i prema kojima bi trebalo da se smeni predsednik gradske opštine, samo zato što nije hteo da otpusti sve ranije činovnike, i da zaposli sve što mu je ulica diktirala.

Ima ih koji misle, da je svaka jača šikanacija činovnika Srba i Slovenaca u Hrvatskoj nemoguća, zato što ima i Hrvata koji služe u srpskim i slovenačkim krajevima, pa se u Hrvatskoj neće dopustiti, da se i njima odvratu istom merom. Kao što ima i histerika, koji se čak prete tom merom. Međutim, bukače nije ni najmanje briga za to, jer se oni ne brinu za sve Hrvate, već isključivo za pripadnike svoje grupe. Već počinju da traže i glave onih, koji »nisu dovoljno radikalni« u vlastitoj stranci, pa se žrtve te politike vide već u ostavkama tolikih uglednih partijskih funkcionera. A pošto su Hrvati, koji su zaposleni u Srbiji i Sloveniji, većinom jugoslovenski orijentisani, — šta je bukačima na hrvatskoj strani stalo, ako bi ih Srbi ili Slovenci, zbog represalija, bacili na ulicu?! Oni bi se čak radovali, jer bi im time sami Srbi pomagali u gonjenju njihovih najvećih protivnika, Hrvata-Jugoslovena.

Posve je prirodno, da će nastupiti i trezvenija vremena, kad će se uvideti, da će sve to doneti štete i Hrvatima. Ali dok to ne dode, trebali bi bar merodavni da ukažu više razboritosti i takta, i da bar malo više vode računa o interesima celine! Načelo, da bi svačija briga imala da prestane sa njegovim užim granicama, bi upropastila bi, ne samo Jugoslaviju, nego, na koncu konca, i te uže granice; i učinila bi ih zalogačem, spremljenim za tudina, koji ta načela i ubacuje među nas. To bi dovelo do politike samozivosti i inata, koja je najjalovija od svih politika; umesto bratske koordinacije, uzajamnosti i kompenzacije, koja treba da vodi računa, da svima bude što je moguće bolje. A od svega toga bi stradala celina, za čiju kožu i džep se niko ne bi brinu, dok bi naprotiv ona, — prazna džepa i mršave kože, — trebala da brani, i uže i šire granice, i da snosi najteže terete...

Prošlih dana smo čitali izjavu g. Dr. Mačeka, datu sofijskom listu »Zora«, u kojoj se kaže, da su »Hrvati shvaćali, da jugoslovenska država treba da bude sazdana na zajedničkom staranju.« »Hrvatski dnevnik«, koji izglada i izlazi samo zato, da bar napola demantuje svaku lepšu reč g. Mačeka, nije bar ovu stavku demantirao, a ona je u dijamentralnoj opreci sa načelom »svaki svoju kožu i svoj džep!« Pa kad je tako, zašto se po izjavama g. Dr. Mačeka ne postupi i u praktičnom radu, i zašto da štampa, koja se zaklinje na Dr. Mačeka, piše sasvim obratno od njegovih izjava, dok one služe samo kao retorski ukras za strane dopisnike?

Sokoli odbranili državnu zastavu!

»Sokolski Glasnik« je, u broju od 5 januara, pod naslovom »Dokumenat za istoriju«, objavio naredenje načelstva sreza Biograda na moru, upućeno starešini Sokolske čete u Tkonu, Ivanu Brziću, kojim ga se poziva, da odstrani jugoslovensku zastavu sa obale u Stonu, inače da će je odstraniti sama vlast itd.

Nije nam bilo javljeno kako je to naredenje izvršeno, ali sada čitamo u splitskom »Narodnom listu«, da su Sokoli prvo naredenje izvršili i zastavu preneli, sa opštinskog zemljišta, na zemljište Pomorske uprave. A kad im je naloženo da je i odatle maknu, brat Brzić se, sa ostalim sokolima, odupro i izjavio Sreskom povjereniku, da bi svako diranje u jugoslovensku zastavu, moglo da ima neprijatnih posledica. »Narodni list« izveštava o tome:

»Dok je ovaj razgovor trajao, skupilo se još dosta seljaka, Jugoslovena, i na svima se jasno vidjelo, da su spremni mrtvi poleći oko tog stijege. Prevladao je razbor i uvidavnost sreskog povjerenika i naš stijeg je ostao. Na njemu se i danas slobodno vije državna zastava i niko je ne dira, jer se prvo pomračenje umova razbistrilo...«

Dopisnik na koncu kaže, kad ne bi bilo nekih ljudi, koji su za vreme strane okupacije služili tudinu, a sada se prave »grlati Hrvati«, da bi se »s našim seljacima, pristalicama HSS, uvijek našlo mogućnosti rada i sporazuma.«

Kao što se vidi, sokolska odlučnost uvek pobeđuje! Braći u Tkonu svaka čast, pa neka i dalje pod jugoslovenskom zastavom šire ljubav, razboritost i saradnju među svima seljacima bez razlike, jer dobar Hrvat i ne može da bude drugo nego li dobar Jugosloven! Time će najbolje poraziti frankovačke bukače i tudinske agente!

DOBROTVORNO VEĆE DRUŠTVA BEOGRAD-MATICA

Sokolsko društvo Beograd-Matica priredilo je 4 o. m. u svome domu, zabavno veče, u korist socijalnog fonda beogradske župe, za izdržavanje kuhinje za emigrante. Priredba je bila spojena sa zajedničkom večerom, posle koje je izveden koncertni program.

Prisutne goste i članove, među kojima su bili predstavnici SSKJ, zaplenik starešine Ing. M. Smiljanić i general Ljuba Maksimović, — pozdravio je starešina društva, brat Andra Nikolić, a o prilikama, pod kojima rade članovi sokolskih društava u Banovini Hrvatskoj, govorio je brat Jovan Sepa. Marljivo i agilne sestre iz socijalnog oteka društva poslužile su posetioce večerom.

U koncertnom delu programa sudelovali su, iz blagonaklonosti, gde Vukica Ilić, Evgenija Pinterović i gđica Divna Radić, članice opere, gđa Sofija Perić, članica drame, gđica Jelena Korbe i g. Sima Lakečić, članovi baleta i popularni prestonički tenor, g. Boško Brnić. Prisutni su nagradili umetnike zaslužnim aplauzom, tako da su morali dodati nove tačke.

Po završenom koncertnom delu zahvalio je priredivačima, umetnicima i posetiocima ove uspele večeri, u ime braće iz Banovine Hrvatske, brat Alija Konjodžić, urednik »Jugoslovenskog glasa«. Z. S.-y

Balkanски споразум је јачи него икада

Kao što smo već u prošlom broju pisali, sastanak Balkanskog sporazuma u Beogradu bio je u centru interesa читаве светске јавности, па читава, страна и домаћа штампа, пише још увек о резултатима те конференције. Поред гласова, који су изражавали жељу, да конференција донесе закључке који ће ојачати став неутралности балканских земаља, који ће отклонити проширење ратног сукоба и који ће довести до јаче повезаности балканских држава, не само у привредним и културним односима, него и у одбрани од сваког страног пресицања, било је и листова који су, пошто то, хтели да из те конференције извуку опасне сензације и који су све до последњег часа ширили вести о несугласицама између појединих чланица Балканског споразума, нарочито у односу на државу Турске, обзиром на њен однос са Енглеском и Француском.

Резултати конференције, чији комунике доносимо у целости, оповргли су, међутим, сва та злобна предвиђања и показали, да су балкански народи далеко зрелији и далеко свеснији опасности које би могле да им прете, као и користи које имају од међусобне слоге, него што су то рачунали они, који би жељели да их раздвоје. Коментари стране штампе подвлаче једнодушно ту зрелост и тврде да је политика неутралности, мира на Балкану и одбране независности појединих балканских држава, након конференције у Beogradu, много ојачана. Швајцарски листови закључују да је намера балканских држава, да воде јединствену трговинску политику и да сав свој извоз споразумно диригују, пошто би баш проблеме извоза из балканских земаља могли да буду пресудни за одржавање њихове неутралности. Француски листови подвлаче, да се у комуникеу нигде не спомине реч »неутралност«, што значи да став неутралности балканских држава није пасиван, већ да стоји на стражи, у одбрани њихових интереса. Ти листови подвлаче и пасус, да су балканске државе одлучиле, да »у заједници бдију над својом безбедношћу, из чега се може закључити, да би заједнички и репралеле, чим би безбедност једне од њих била угрожена. Страни коментари истичу ојачање регионалног принципа у резолуцији конференције, а од нарочите важности је, за све стране посматраче чињеница, да је државу Бугарске према читавом заседању било врло пријатно, једнако као и државу Мацарске.

Док већина страних коментара подвлачи и ојачање самог савеза, у правцу извесног блока, заједно са тежњом, да се тај блок употпуни, занимљиво је да италијанска штампа престаје да подвлачи опасност са стране Совјета па се, у вези са тиме противи стварању једног јачег одбрамбеног блока на Балкану, правдајући то чињеницом, да би такав блок могао да значи баш изазов за Немачку и Совјете. Италијанска штампа међутим и даље отклања ревизионистичке захтеве у садашњем моменту, док турски листови и даље изражавају наду, да би Бугарска могла да

приступи Балканском споразуму и подвлаче користи од што уже повезаности читавог Балкана, баш у одбрамбеном смислу.

На завршетку заседања конференције Балканског споразума, објављено је званично саопштење, у коме се каже, да је измена гледишта, којој су чланови Сталног савета приступили, у атмосфери срдечној и пуној поверења, дозволила да једнодушно констатују:

1) Заједнички интерес четири земаље за одржање мира, реда и безбедности на Југоистоку Европе;

2) Своју чврсту решеност да продуже своју одлучно мирољубиву политику, одржавајући стриктно своја становишта у односу на данашњи сукоб, како би сачували од ратних искушења овај део Европе;

3) Своју вољу да остану уједињени, у кругу Споразума који спроводи само своје сопствене циљеве и који није уперен ни против кога, и да заједнички настоје на очувању права свакога од њих на независност и националну територију;

4) Своју искрену жељу да одржавају и развијају пријатељске односе са суседним државама, у помирљивом духу међусобног разумевања и мирољубиве сарадње;

5) Потребу да учине тешњим и усаврше привредне и саобраћајне везе између балканских земаља, организујући нарочито трговачке размене у оквиру Споразума;

6) Продужење Балканског пакта за нов статутарни период од седам година, почев од 9 фебруара 1941 године;

7) Одлуку четири министра иностраних послова да одржавају међу собом тесан додир до идућег редовног заседања Сталног савета, који ће се одржати у Атини у месецу фебруару 1941 године.

Sokolska župa Sarajevo slavi 30-godišnjicu

Sokolska župa Sarajevo zaključila je, da proslavi 30-godišnjicu postojanja, zajedno sa godišnjom skupštinom župe, 9 i 10 marta o. g.

Odlučeno je da se 9 III održi pretkonferencija svih referenata i delegata župe, a na večer će se održati svečana akademija, koju će organizovati društvo Sarajevo-Matica. 10 marta će se održati svečana župska skupština. Župa je odlučila, da na tu proslavu pozove Savez Sokola i sve bratske župe, da pošalju svoje delegate. Pomišljalo se, da se tom prilikom priredi i izložba, koja će prikazati istoriju župe, ali je umesto toga zaključeno, da se upravi, koja će biti izabrana, stavi u dužnost, da organizuje stalni muzej u sokolskom domu.

DOM U SISKU SE NIJE ZAPALIO!

Javljuju nam iz Siska, da nije istinita vest, koja je objavljena u zagrebačkim novinama, o požaru u Sokolskom domu u Sisku. Do požara u domu uopšte nije došlo, nego se pukim slučajem zapalila jedna manja župa, u kojoj je gorila vatra. Šteta je upravo neznatna.

Život naših Sokola u Americi

Uprava Saveza Sokola K. J. preduzela je akciju, da uspostavi što prisnije odnose i veze sa našim sokolskim društvima u Severnoj i Južnoj Americi. Te veze i odnosi bili su i do sada vrlo dobri, ali obzirom da se pojedina sokolska društva interesuju za svaku akciju sokolstva u domovini i što mnoga pokazuju o-zbiljan i vrlo dobar napredak, rešeno je da se te veze još bolje oži-ve i uspostave stalni dodiri između sokola u domovini i inostranstvu.

Sokolstvo je i u Južnoj i u Severnoj Americi kroz veoma kratko vreme uspelo da osvoji, ne samo naše iseljenike, nego i američki živalj, koji sokolstvu, zbog njegove lepe ideologije i pristupačnog demokratskog ophođenja, pridaje veliku pažnju. Naišlo je i kod naših iseljenika i kod američke publike na simpatije, tako da priredbe jugoslovenskog sokola posećuju, pored Jugoslovena, i mnogobrojni meštani, Amerikanci, a vrlo često i viši predstavnički vlasti i raznih američkih udruženja.

Jugoslovensko sokolstvo u Americi, ne samo da propagira sokolsku ideju i telovežbu, nego na svojim priredbama propagira i našu nacionalnu pesmu, podržava naše običaje i vrši opštu nacionalnu propagandu. Sokolske jedinice u Americi nikada ne propuštaju a da na dostojan način ne proslave Prvi Decembar, 6 septembar, Vidovdan, dan Zrinskog i Frankopana, Đurdevdan itd. Mnoge jedinice na veoma lep način komemoriraju svake godine smrt Blaženopočivšeg Kralja Aleksandra. Vlasti i ostale organizacije ne čine našim sokolskim društvima nikakvih smetnji, nego im u svemu izlaze na ruku.

Sokolsko društvo u Buenos Airesu spada u red naših agilnih društava. Održuje redovne akademije na sve naše nacionalne praznike, a u bliskim odnosima je sa tamošnjim čehoslovačkim sokolskim društvima, sa kojima često zajednički istupa.

Sokolsko društvo u Dok Sudu, u blizini Buenos Airesa, pokazuje živu akciju, kako na sokolskom, tako i na opštem nacionalnom polju. Učestvuje na svim manifestacijama, a priređuje zabave i za argentinsku širu publiku, upoznaje meštane sa lepim jugoslovenskim pesmama, običajima i sa našim nacionalnim delima. Društvo je priredilo veoma lepu komemoraciju na dan godišnjice smrti Kralja Aleksandra, na kojoj je uzela učešća sva naša kolonija, svi ostali Sloveni i mnogobrojni Ar-

gentinci. Koncem prošle godine priredili su veliku zabavu sa komadom »Knjaz Arvanit«.

U Južnoj Americi veoma živu akciju pokazuje **sokolsko društvo u Aliquippi**. Na čelu tog vrednog društva stoji vredni i agilni starešina, Petar Medaković. Društvo posvećuje naročitu pažnju deci i naraštaju, kojeg ima veliki broj. Posvećujući glavnu brigu omladini, staraju se o njenom vaspitanju u nacionalnom duhu. Naročito svečano su proslavili rođendan Nj. V. Kralja Petra II. Sokolsko društvo u Aliquippi je jedino američko sokolsko društvo, koje je uzelo učešća u Sokolskoj Petrovoj petoletnici.

Među vredna sokolska društva u Južnoj Americi spadaju također i **Jugoslovenski sokol u Antofagasti i Magelanesu**, u republici Čile. I ona u svom kraju okupljaju sve naše iseljenike i Slovene, propagiraju sokolsku ideju i podržavaju jugoslovenske narodne običaje.

Jugoslovenski Sokol u Santiagu de Čile, u Južnoj Americi, spada u najagilnije telovežbene organizacije u svojoj okolini. Nedavno je u telovežbenom zavodu »Vida Sana« posetio i prisustvovao vežbi predsednik republike Čile, Aquirre Cerda, i tom prilikom čestitao vodi jugoslovenske sokolske vrste, Gojiću, kao najboljim vežbačima.

U Severnoj Americi veliku aktivnost pokazuje i **Jugoslovenski sokol u Njujorku**.

Sva gorepomenuta društva obraćaju se redovno Savezu sokola K. J. interesujući se za svaki i najmanji nacionalni događaj. Uprava Saveza sokola je stalno u kontaktu sa njima te im šalje svoje časopise, a povremeno i knjige i tiskanice.

Uprava Saveza Sokola izradila je plan koji se sada proučava, o učešću Sokola iz Amerike na velikom II svesokolskom sletu, koji se održava 1941 u Beogradu.

Ivan Sedlaček

Film „Oj letni sivi sokole“ ide u Ameriku!

Sokolski tonfilm »Oj letni sivi sokole«, koji je obišao čitavu našu zemlju i primljen sa oduševljenjem i od sokolske i vanskokolske publike, biće ovih dana prikazivan i u severno-američkim državama. G. g. Stanić i Pavlović koji su ovih dana otputovali na duži boravak u Ameriku napravili su sa Savezom ugovor po kome će film biti prikazan u sto-

tinu raznih mesta gde se nalaze naše jugoslovenske kolonije a u nekim mestima i pred američkom publikom. Film »Oj letni sivi sokole« uspeo je i tehnički i propagandistički i može da služi čast i sokolstvu i našoj nacionalnoj filmskoj produkciji. Stoga će njegovo prikazivanje u Americi biti od koristi i za sokolsku i za opšte-narodnu stvar.

Ova sokolska propaganda putem ovako uspešnog filma došla je u pravi čas da upotpuni i podupre nastojanja Saveza da se obnove veze sa sokolskim jedinicama u Americi i da se pripreme za učešće na velikom sokolskom sletu 6 septembra 1941.

NAŠI U AMERICI

Kanadska varošica Chisholm, i po svom stanovništvu i po upravi, daje karakter pravog jugoslovenskog grada. U ovom gradiću od 10.000 stanovnika gradonačelnik je Jugosloven, a i tri gradska većnika su Jugosloveni. Isto su tako naši zemljaci i gradski tajnik, blagajnik, kao i okružni fiskal. Osim njih su Jugosloveni i voda vatrogasne čete, kao i većina vatrogasaca, i dobar dio policajaca. Direktor i sekretar prosvetnog odbora također su naši ljudi, kao i dvadesetak učitelja i učiteljica. U slobodnoj profesiji u ovom gradu nalaze se naša dva lečnika, dva zubara i tri bankira, uz veći broj trgovaca i zanatlija. I u susednom mestu, Torouship, nalaze se naši ljudi na položajima gradonačelnika, gradskog sekretara i gradskog suca.

»Prosveta« iz Chicaga, 23. piše: Koliko je Slovenaca u Minnesoti? John Kobi predmišlja da ih mora biti u Duluth-u okruglo hiljadu odraslih i djece. Na Elyu, po pričanju, ima ukupno Jugoslovena 25.000, od tih oko 10.000 Slovenaca po svim naseobinama na Renžu, koji su rudari.

Sokoli iz Srema, predvođeni od br. Rašića, starešine društva Sr. Mitrovića, prilikom posete Savezu Sokola K. J. u Beogradu.

Kratke vesti iz našeg sokolstva

Sokolska četa Tučepi, kod Makarske, proslavila je na svečan način dan sv. Save. Pored prigodnih deklaracija održao je opširno predavanje o sv. Savi br. Stojković Petar. Prisutnih je bilo oko 400, što je retkost za malo selo, naročito u ovim prilikama. Pevanjem »Oj Sloveni« završena je ova lepa manifestacija.

Sokolska četa Lipovo Polje, društvo Gospić, priredila je uspešu Svesavsku zabavu, na kojoj je govorio o sokolskim idealima starešina br. Mane Pavlović, a o Sv. Savi održao je predavanje četni prosvetar. Nastupili su vežbači sa originalnim vežbama ove čete. Program je izveden na zadovoljstvo prisutnih.

Sokolsko društvo Celje-Matica je, po svojoj redni glavni skupštini, 30. oktobra imelo že već uspeših priredbe. »O spoznavanju Sokolstva«, za lani novo pristopio članstvo, je predeval, 26. novembra, prosvetar, brat Čepin. Akademija u proslavo sokolskega praznika dne 30. novembra je dobro uspela in je bil obisk odličan. Na slavnostnem zborovanju dne 1. decembra je bila telovadnica natrpna polna. Društvo je akademijo ponovilo 3. decembra in omogućilo številni mladini brezplačen poset akademije. Božičnica za revno deco je bila priredena 17. decembra z uprizoritvijo božične igre in živih jaslic. Deca je bila pogoščena in obdarovana. Silvestrov večer je obsegal dvanajst točk, ki so občinstvu nudile prijetno razvedrilo. Prvi debatni večer je bil 24. januarja z raspravo o pojmovanju sokolskega bratstva. Bratje in sestre so izrazili željo, naj bi se ti večeri ponovili vsakih 14 dni. Prstno rajanje za deco je društvo priredilo v nedeljo 4. februarja, pri čemer so se zabavali tudi odrasli.

Pripravljamo se za jubilejni zlet, ki bo 29. in 30. junija v Celju. Potrudili se bomo, da bo prireditev vredna slovesa Sokolskega društva Celja Maticice.

Javljaju nam iz Vele Luke, na ostrvu Korčuli: Jedna grupa protivnika, među kojima je bilo i komunisti, navalila je 17. januara, usred bela dana, na barjaktara našeg sokolskog društva i jureći za njime, dvojica od njih su ga bacili u more. Dok je nastojao da se spase, protivnici su ga tukli štapovima i kamenjem, tako da je jedva izneo živu glavu. Od krivaca nije niko kažnjen.

Javljaju nam iz Omiša: Ovdasnje Sokolsko društvo odlučilo je da priredi ples, ali je opština izjavila da »ne može jamčiti za mir« i tražila da se ples zabrani. Pošto je društvo dobilo dozvolu, protivnici su ponovno intervenisali kod sreskog načelnika i ples je bio zabranjen. Protivnici se međutim, varaju, ako misle da će na ovaj način ugušiti sokolstvo u Omišu.

Sokolsko društvo u Pančevu, jedno je od najstarijih sokolskih društava u okolici. Društvo je odlučilo da podigne grandiozni sokolski dom, jer se članstvo stalno povećava. Za podizanje doma izabran je naročiti odbor u kome se nalaze pored ostalih, V. Isajlović, predsednik opštine, Dr. N. Dragičević, Dr. B. Patić, Vjekoslav Kralj, Ivan Mijatović i dr. Do sada je sakupljeno 300.000 dinara. Pored toga, opština je priložila 200.000 dinara. Od države je dobiveno gradilište od 1.000 kv. hvati za sumu od 50.000 dinara. Sa prikupljanjem priloga nastavlja se.

Sokolsko društvo Borovo osnovalo je vrlo dobru knjižnicu, koja je otvorena svakoga dana na veče, a nedeljom i pre podne. Knjižnica ima priličan broj knjiga, kojima se članstvo u velikom broju služi.

Sokolsko društvo Sinj je priredilo 6. februara vrlo uspešu kućnu zabavu sa plesom. Društvo je nameravalo da priredi uobičajeni veliki sokolski ples, ali mu je to bilo zabranjeno.

Socialni odsek Celjske sokolske župe je priredil 6. aprila u Narodnom domu u Celju »Slovanski večer«. Prireditev, ki je prva te vrste u Celju je imela veliki uspeh. Čisti dobiček je namenjen župnomu socialnomu skladu.

Društvo naroda prema planu češkog kralja, Đorđa Podjedbradskog

U današnje doba ratnog stanja, koje treba da donese rešenje međunarodnih problema na bojnom polju, na način koji se upotrebljava tek u krajnjoj nuždi, nameće se, kao i uvek pitanje, kakvo će biti uređenje sveta posle ovoga rata, koji postaje sve strašniji, usled napretka ratne tehnike.

Posle svetskog rata osnovano je **Društvo naroda**, čiji članovi su postale gotovo sve države civilizovanog sveta. Ova ustanova pokazala se kao veoma slaba u rešavanju akutnih međunarodnih problema, tako da se s pravom pitamo, da li će moći da se međunarodni poredak zasnuje opet na sličnoj ustanovi, naravno znatno reorganizovanoj, ili će se tražiti novi putevi za međunarodnu saradnju.

Zademo li u istoriju, videćemo, da se češki narod s pravom može ponositi, što je zamisao, koja je ostvarena tek posle svetskog rata, ponikla u njegovoj sredini, od njegovog kralja, **Đorđa Podjedbradskog**. Moramo se preneti u prilike, koje su vladale u ono doba u Evropi. Ona je tada još bila nadahnuta idejom kršćanskog univerzalizma. Nije se pravila razlika između svetske i duhovne

vlasti, a konflikte, koji bi izbili među narodima, rešavao bi papa na način koji je crkvi najbolje odgovarao. Razume se da to mnogima nije bilo pravo, i počeo se tražiti nov put međunarodne saradnje. Češki kralj Đorđe dolazi sa svojim planom u pravi čas. On se trudi, da zbaci vrhovnu vlast u međunarodnim pitanjima, koja nije vođena u interesu država samih, i da osnuje jedan vrhovni forum, kako bi se danas kazalo: »Društvo naroda«, u kome bi zasedale sve države kao ravnopravni partneri, i rešavali međunarodna pitanja, koja bi se nametnula. Značaj ove ustanove nije bio dovoljno ocenjen u doba kralja Đorđa, jer je javno mnjenje u Evropi bilo još nezrelo za projekat ovakvog stila. Ali to nikako ne umanjuje buduće organizacije sveta, bilo bi vredno proučiti plan Đorđa Podjedbradskog, koji je već onda dobro uočio sve moguće nedostatke ovakve ustanove, i koji bi još sada mogao da pruži dragocen izvor reorganizacije Društva naroda. Pokušaćemo da u najkraćim crtama predstavimo ovaj plan.

On pretstavlja nešto sasvim novo u tadanjoj diplomatiji. Đorđe, u sa-

mom početku naglašava, da treba da prestanu svi ratovi, prepadi i pljačke, i da njegov plan, samo po sebi, pretstavlja način, kako se mogu otkloniti za uvek ove nečovečnosti. Treba osnovati jedno vrhovno telo, u kome bi bile zastupljene sve države preko svojih vladaoaca, kao predstavnik suvereniteta država, u kojima vladaju. Pri pristupanju savetu, moraju dati pismenu obavezu da će se držati strogog svih propisa. Središte saveza ne bi bilo stalno, već bi se menjalo svakih pet godina, i prenosilo u grad neke druge države-članice. Dužnosti članova bile bi: obaveza, da niko od članova neće upotrebljavati silu; osiguranje teritorijalnog integriteta; odbrana napadnutog člana; zajednička sankcija protivu onoga, ko bi povredio mir, i protiv Turaka.

Ovde vidimo veliku razliku između današnjeg Društva naroda i baze, na kojoj je bio zasnovan plan kralja Đorđa. Udruženje naroda, prema planu češkog kralja, imalo bi svoju vlastitu egzekutivnu moć, za koju je morao da svako od članova dađe svoj prilog, u vojnoj snazi. Na ovaj način bilo je moguće kazniti svakoga, koji bi povredio međunarodni mir. Pored ovoga, svaki član imao je da plati i izvesnu svotu za održavanje centralne ustanove. Zatim su sledili paragrafi o unutarnjoj organizaciji.

Što se tiče propagande plana i odziva na nje, možemo reći da je imao velikog uspeha. Kralj Đorđe je poslao izaslanike francuskom kralju Luju XI, sa kojim je naskoro sklopio savez; pa onda kralju ugarskom Matiji, kralju poljskom, republici Veneciji i mnogim drugim zemljama i njihovim vladaočima. Iako su sve misije bile tajne, ipak je papa za njih ubrzo doznao. Da bi paralizovao planove kralja Đorđa, on se oglasio sam za vođu kršćana protivu Turaka, a na Đorđa je bacio anatemu. To je bilo najstrašnije oružje, kojim su pape potpuno razoružavali one koji su im radili protiv volje. Tek posle svetskog rata dobio je plemeniti i čovekoljubivi plan Đorđa Podjedbradskog zasluženu zadovoljštinu.

J. Vizek

Soko u nauci i prirodi

Jedan češki sokolski list objavio je ovu šaljivu koceriju, koju prevedimo za naš feljton, da unesemo i malo bezazlenog humora u današnja vremena.

Kao što je poznato, soko je ptica. I zato što je ptica, on također podleži prirodopisnom ispitivanju i spada u nauku o poznavanju prirode.

Da vidimo, dakle, kako bi se, po

nauci o prirodi, dala klasificirati ta velika ptičja porodica, koja se okuplja pod nazivom »sokole«.

Pre svega dolazi u obzir »soko obični«. Upiše se u društvo, plaća članarinu i dolazi na vežbe. To je vrsta, koja čini osnov naše organizacije, i do »pravog sokola«, najplemenitije vrste, fali mu samo nešto bojovnosti i gordosti, kakva priliči ptici, koja se računa među borbene ptice.

Druga vrsta je »soko kamenjar«. To je vrsta obratna od »običnog sokola« i ništa mu na svetu nije više od Sokolstva. Nepopustljiv je i često veoma konzervativan. Najradije ulazi u borbu, — veoma često i sa običnim sokolima, pa čak i onima koji su iz istog gnezda. To je dragocen egzemplar, ali teško se objasniti s njime. Greška mu je, što je veoma nepopustljiv i neće da prizna da se dobra stvar može učiniti i drugačije, nego što se do sada radilo.

Dolazi zatim »soko poljski«. Voli šetnje, izlete i sukobe; ali u kavezu, t. j. u vežbaonici ne oseća se prijatno. Kao da nije kod kuće. Inače je to dobrodušna ptica i, za razliku od ostalih vrsta, je često ptica pevačica. Mnogi od njih nauči čak da igra, na kitaru, ili na harmoniku.

Naročito zanimljiva vrsta je »soko načičkani«. Taj se nade svuda gde ima neke parade, a inače ga je teško dobiti. Upotrebljava se naročito kao pti-

Štrosmajerov dan

U čitavoj zemlji je, na više ili manje svečan način, proslavljena 125-godišnjica rođenja Josipa Jurja Štrosmajera, velikog apostola jugoslovenske misli i narodnog jedinstva Srba, Hrvata i Slovenaca. »Politika« javlja, da su sve škole u zemlji proslavile Štrosmajerov dan, a u prestonici su nastavnici u svim školama govorili učenicima o značenju rada velikog rodoljuba. Isti list javlja da su u srednjim školama održane mnoge školske svečanosti, u slavu Štrosmajera. Veliki broj sokolskih jedinica proslavio je također Štrosmajerov dan, ne samo u velikim varošima nego i u najmanjim sokolskim četama.

PROSLAVA U ZAGREBU

Naročito svečano je proslavljen Štrosmajerov dan u zagrebačkom sokolstvu. Svečanost je priredena u lepo iskičenoj dvorani Sokolskog doma i dokazala je koliko je u sokolskim jedinicama duboko usadena uspomena na velikog biskupa. Dvorana bila je do zadnjega mesta puna članova i rodoljubnog građanstva, koje je sa iskrenim oduševljenjem pratilo izvođe obih govornika, starešine župe, brata Dra Otona Gavrančića i profesora univerziteta, brata Dra Petra Skoka. Dok je brat Dr. Gavrančić uzeo za ishodište svojih razlaganja slobodarsku ideju Štrosmajera, koja je bazirala na narodnoj prosveti, dotle je brat Dr. Skok, na temelju brojnih primera iz Štrosmajerove korespondencije, kao i njegovih govora, prikazao veliku veru, koja je vodila Štrosmajera, u težnju da se ostvari jedinstvo jugoslovenskog naroda, Hrvata, Srba, Slovenaca i Bugara. Na temelju takove vere u narodno jedinstvo, Štrosmajer je bio duboko uveren da će se stvoriti i njihovo državno jedinstvo. Ova vera je ušla i u srca graditelja današnje naše Jugoslavije, a kao pioniri te vere Sokoli su podigli Štrosmajerov kult na jedno od prvih mesta.

Jednako oduševljeno primljen je i Glumčev prikaz »Štrosmajera«, odlično izveden po trima naraštajkama i jednom članu Sokola I. Nakon oficijelnog dela, koji je završen sviranjem i skupnim pevanjem sokolske himne, sledio je ples, uz odlično sviranje džesa Sokolskog društva Zagreb 3. Priredbu su posetili i g.g. pešadijski pukovnik Branko Peić, kao zastupnik komandanta armije, divizijski general, komandant mesta g. Marko Mihajlović sa suprugom, senator g. Boić kao zastupnik g. poverenika općine, te brojni delegati za-

grebačkih nacionalnih i kulturnih organizacija. Uprava Sokolske župe, koja je istu večer održala plenarnu sednicu, došla je korporativno na svečanost.

Čist prihod Štrosmajerove proslave zagrebačko je sokolstvo odredilo kao svoj prilog za akciju bratskog Sokolskog Saveza oko zbrinjavanja za braću i sestre u nevolji.

Delegacija Sokolske župe Zagreb, pod vođstvom zamenika starešine, Josipa Ryšlavy, položila je, kao i svake godine, venac na podnožje Štrosmajerovog spomenika. Na du-

gačkoj traci u državnim bojama, nalazi se napis: »Prvoborc u jedinstva — Zagrebačko sokolstvo.« Taj venac je ove godine ostao usamljen, u gradu koji sav svoj kulturni procvat u prvom redu ima da zahvali Štrosmajeru...

Sokolsko društvo Petrovaradin proslavilo je, u zajednici sa mesnim školama »J. J. Štrosmajera« i »Ilije Okrugića«, uspomenu na velikog vladiku Štrosmajera svečanom akademijom, koju su pored velikog broja publike, posetili i komandant armije, general M. Petrović, izaslanik dakovačkog biskupa preč. Adam Zabarović, izaslanik Bana g. Petrović, predsednik opštine Dr. M. Petrović, lep broj oficira itd. Akademiju je otvorio g. A. Jemrić upravitelj »Štrosmajerove škole«, a starešina, br. Vlado Višošević, održao je govor o značenju Štrosmajera u današnjici, posle čega je pevao hor. Izvedena je impresivna dramska slika »Štrosmajer«, od D. Glumca, te simbolička vežba, »Jugoslovenska trilogija«. Publika je dupkom ispunila dvoranu.

čine prelaz od »običnog sokola« ka »sokolu zakeralu«.

U kavezima se nalazi često i vrsta »soko revnosni«. Stručnjaci ga dele na vrstu, koja hoće da napravi najveći kovrtljaj, ili na onu koja nema mira dok ne podigne najveći teret, ili na one koji bi i spavali sa vratilom itd. To je zgodna ptica, zahvalna, prijazna i često izaziva udivljenje. Najveća mu je radost ako dobije neku plaketu, venac ili diplomu. Ima ih, koji čitav kavez oblepe takvim papirima.

Veoma lepu kombinaciju čini »soko jahač«. To je spoj ptice sa sisavcem, konjem. Vrlo lepa pojava, ima brzinu ptice i snagu konja, a često i po nekoliko konjskih snaga. Ponajviše je to vesela vrsta.

»Prividni soko« je neka neodređena vrsta, nekad soko a nekad šišmiš, tako da ni stručnjak ne može pravo da se snade.

Nema sumnje da bi strpljivi prirodoslovac našao i ostale vrste i podvrste. Međutim, Bogu, hvala, — glavno je da imamo vrlo dobro opisane i proučene najidealniju vrstu sokola, a to je »soko pravik«. Dobrim odgojiteljima može čak da uspe, da čitavu sokolsku porodicu odgoje tako, da sve podvrste nestanu i da se pretvore u »sokola pravog«. Naravno, da pored te vrste, treba isto tako pozdraviti i vrstu »sokolice grlice«.

Iz slovenskog sveta

IZ ČEŠKO-MORAVSKOG PROTEKTORATA

Prilikom velike parade SS trupa, na Staromjtskim Namjestima u Pragu, koja je održana 28 januara, održao je poznati vod sudetskih Nemačaca i državni tajnik, K. H. Frank, govor, u kome je ponovo uputio vrlo odlučne opomene na adresu Čeha i češke vlade u Protektoratu. G. Frank je kazao, da su, pripojenjem Češke i Moravske u prostor veliko-nemačkog Rajha, te zemlje postale za sva vremena teritorij Rajha i poprište nemačkih interesa. »Zbog toga moraju i Češka i Moravska, a današnjim vremenima imati jedan jedini cilj, da kao deo Rajha, pripomognu njegovoj pobjedi. Ta pomoć mora biti sve veća i potpunija. Danas čitav nemački narod znade, da nema drugog izbora, nego pobediti, ili biti uništen. Ako bi se dogodilo, da češki prilog za tu pobjedu ne bi bio onakav kao što od njega tražimo, ili kad bismo čak naišli na otpor, mi pripadnici SS četa ćemo biti najtvrdi u kršenju tog otpora i u uništavanju protivnika!«

Češki listovi u protektoratu doneli su taj govor sa inspirisanim komentarom, u kome se češka javnost poziva, da pokloni što veću pažnju izjavama g. Franka, pošto su one najmerodavnije za razvoj događaja u Protektoratu. Strana štampa pridaje također važnost tom govoru i tvrdi, da on predstavlja najbolji dokaz, da se u Berlinu spremaju, da nametnu Česima mobilizaciju i da ih prisile da ratuju protiv saveznika. Već u prošlom broju smo javili, da je, prema vestima »United Press«, prilikom te parade, došlo do incidenata i da je 25 Čeha bilo uapšeno.

Češki listovi u Protektoratu javljaju, da su »Čeh Kulka i Jevrej Baer« spremali veleizdajničke planove, provodili sabotažu i osnovali tajno skladište municije. Zato su bili streljani, a još dva optuženika su osuđena na robiju.

»Exchange Telegraph« računa, da je do sada oko 250.000 Čeha deportirano u Nemačku, delom u koncentracione logore, a delom na prisilni rad. List misli da Nemci nameravaju iseliti iz Protektorata oko milion Čeha, da bi tako dokazali netačnost čeških statistika, i svoje pravo na te zemlje.

Pražki »Der Neue Tag« javlja, da je praška opština odredila 600.000 kruna za socijalne ustanove Hitlerove omladine i da je u proračunu grada Praga predviđeno 2.200.000 kruna za gradnju dvaju uzornih domova Hitlerove omladine, koja će, sem toga, na Slovanskom ostrvu, na Vltavi, podići zaseban dom, za putujuće članove. U proračunu grada Praga je predviđeno još 11 miliona kruna, za uzdržavanje nemačkih osnovnih i građanskih škola u Pragu.

»Československy Boj« (Pariz) doznaje da grupa fašista oko »Vlajke«, podstaknuta od K. H. Franka, sprema neke vrste »pohoda na Pragu«, sa namerom da silom oduzmu vlast od današnje češke vlade u Protektoratu, koju optužuje da je u službi Beneša i Engleske. »Vlajka« već otvoreno piše o tom pohodu, a pariski list misli da puč te šačice izroda ima da posluži kao pretekst da se ukinu i poslednji ostaci autonomije. — Isti list doznaje da Nemci u Protektoratu podupiru prečutnu inflaciju, pa ljudi kupuju šta bilo, samo da se reše bezvrednog novca.

Engleski listovi javljaju, da postoje žestoki sporovi između K. H. Franka i Henlajna, te da je Henlajn ljut na Franka, zbog njegove preterane okrutnosti. K. H. Frank je pokušao da, prilikom bekstva ministara Nečasa i Fajerabenda, uvuče u vladu protektorata pukovnika Moravca, koji se sasvim okrenuo Nemcima i koji piše knjige protiv Beneša. Od Moravca, koga češka javnost toliko mrzi, da je već više puta bio napadnut na ulici, očekuje Frank, da bi poveo oštru borbu protiv nezavisne češke javnosti.

Sem »Československog Boja«, izdaju Čehoslovaci u Parizu i list »Naše

Vojsko«, koji je posvećen češkoslovačkoj vojsci u inozemstvu, a već su objavljena tri broja.

NEMAČKO ODLIKOVANJE D. TUKE

Javljaju iz Bratislave, da je nemački poslanik u Slovačkoj svečano predao predsedniku vlade, Dr. Tuki, veliki križ reda nemačkog orla, koga mu je podelio Voda i kancelar Rajha. Nemački poslanik je izjavio tom prilikom da je Dr. Tuka taj orden potpuno zaslužio »svojim radom u borbi za slobodu Slovačke, koja je tako tesno spojena sa nemačkim narodom«. A Dr. Tuka je na to odgovorio, da će »nepokolebljivo ostati veran nemačkom narodu i njegovom Vodi«.

IZ SLOVAČKE

Pariski »Excelsior« donosi razgovor sa američkim novinarom, Piercom, koji se baš vratio iz Slovačke i izjavio, da je raspoloženje iz osnove protivno vladi Dr. Tisa. To da su mu izjavili vrlo ugledni Slovaci, čija imena ne može da oda, jer je Gestapo u Slovačkoj vrlo aktivan. Američki novinar kaže, da je u narodu ostalo nepokolebano prijateljstvo prema Poljskoj i da svi sa simpatijom govore o Česima. Da je u narodu raširena misao o stvaranju federacije slovenskih država, u koju bi ušla Poljska, Češka i Slovačka, Jugoslavija i Bugarska, a sa kojima bi mogla saradivati i Mađarska.

Francuski listovi javljaju, da je bivši direktor slovačkog lista, »Slovenski Hlas«, Rudinski, također prebegao u inozemstvo.

STANJE U OKUPIRANOJ POLJSKOJ

Francuska štampa objavljuje izjave poljskog primasa, kardinala Hlonda, koji kaže, da su nemačke vlasti uapsile veliki broj sveštenika i časnih sestara i zatvorile mnoge crkve. Od 700 sveštenika, u biskupiji Pelbin, može da vrši službu samo njih 30. Obzirom na izjave guvernera okupirane Poljske, Sajs-Inkvarta, da u njegovom području nije bilo nikakvih smrtnih osuda, francuska štampa navodi, da je u samoj varoši Vaven, blizu Varšave, bilo osuđeno na smrt 178 lica a stotine imućnih obitelji iz Poznanja i Pomeranije protepane su sa svojih imanja, koja su naseljena Nemcima.

IZ Č. O. S.

Prošle nedelje je, u Tirševom domu u Pragu, otvorena škola sokolskih župskih lekara, u prisustvu predstavnika svih župa i 37 ostalih lekara, te predstavnika tehničkog i prosvetnog odbora. Otvaranju je prisustvovao i starešina ČOS, brat Truhlarž. Program ove škole jest, da daje uputstva za organizaciju i metode sokolske zdravstvene službe, te da uredi sistematsku zaštitu od nesretnih slučajeva kod telovežbe. Vrlo su zanimljiva predavanja o naučnim rezultatima zdravstvenog proučavanja, prilikom poslednjeg svesokolskog sleta u Pragu.

Češko sokolstvo sprema još uvek tehnički program za slet koji bi trebao da se održi u Plznju, ma da još uvek postoji sumnja, da i će biti dozvoljen. — Iz Beča javljaju, da tamošnja češka sokolska društva dosta redovito vežbaju, jednako kao i češke radničke telovežbene organizacije.

Rezolucija Sokolskog društva Mostar

Sokolско друштво Mostar, na sastanku održanom 30 decembra, posle duže diskusije o odnosu sokolstva prema svima aktualnim problemima današnjice, jednoglasno je usvojilo deklaraciju plenuma župске управе.

Надаље чланство сматра потребним да се нарочито нагласи потреба ефикасне заштите малог човека у земљи од свих врста изабљивача, који својим несавесном радом уносе највећу пометњу и стварају предуслове за разорну пропаганду.

Средњи staleж у нашој земљи чини њену огромну већину и сву њену одбранбену снагу. Средњи staleж, којег у нашој земљи претставља огроман део грађанства, радништво и скоро целокупан селачки народ, мора енергичним и успешним мерама осетити да је у овим тешким вremenима заштитен, а у случају каквог сукоба обезбеден и збринут. Само тако ће моћи са старим замахом и у духу својих светлих предања дати од себе све оно што буду интерес земље и будућност народа захтевали.

Чланство Sokolskog društva Mostar sa priznanjem pozdravlja sve dosadašnje mere Kraljevske vlade donesene u tu svrhu, ali sa жаљењем утврђује да се многе korisne одреде тих одлука на терену још нису могле стварно осетити. Чланство сматра да је у провођењу тих и свих нових одлука у томе духу потребно, поред државне и приватне иницијативе, и сарадња свих оних који искрено воле земљу и желе њену бољу будућност.

Зато сматрамо да је најпотребније нагласити: 1) Потребу конценрације свих народних снага у овим тешким вremenima; — 2) Одлучну борбу против комунизма и дефетизма сваке врсте и — 3) Успешну и потпуну заштиту малог човека у нашој земљи.

Objašnjenje jedne afere

»Bratstvo«, list Sokolske župe Osijek, javlja u broju za januar, kako je pred nešto više od godinu dana, javnost bila uzbuđena usled jedne vesti agencije »Avala«, prema kojoj je jedna četa Sokola učestvovala kod dočeka jedne strane političke ličnosti u Baranji. List veli, da se tada nije smelo pisati o toj stvari, ali da je utvrđeno ovo: Vlasti u Baranji izdale su naredbu, da sve sokolske jedinice učestvuju kod dočeka, ali one to nisu htele, jer su se držale sokolskih propisa. Ona šestorica, koja su učestvovala u sokolskim odorama, nisu uopšte bili članovi niti jedne sokolske jedinice, već niži službenici poreske uprave, kojima je njihov šef, g. Vladislav Milošević, naredio, da pozajme sokolske odore i da učestvuju na dočeku.

Još jedan primer, dakle, pašovanja izvesnih »vodaa«.

SOKOLSKI FILM U ŽUPI SKOPLJE

I u godini 1939 pokazala se je Sokolska župa Skoplje najagilnijom u propaгирању путем узаног филма. Захваљујући вредној браћи, просветару Мирку Јовановићу, начелнику Војиславу Пајићу и предњаку Ганчи Пантонцијевићу, одржано је до сада 14 приредаба, са 3.485 гледалаца. Филмови су приказани и у свим sokolskim друштвима у околини Скопља.

Za „Sokolski Glasnik“!

U nizu odličnih prijatelja našeg »Sokolskog Glasnika«, koji se trude da mu nadju što više čitača i pretplatnika, moramo, sa naročitom pohvalom spomenuti i brata Petra Lozjanina, prosvetara Sokolskog društva u Indiji, i sreskog školskog nadzornika u Kovačici, koji je u poslednje vreme »Sokolskom Glasniku« našao ništamanje nego li — pedeset novih pretplatnika!

Znamo, da će skromnosti brata, Lozjanina biti neprijatna ova pohvala ali želimo da ga iznesemo kao primer drugima i da pozovemo braću, da se u svakom mestu nadje po jedan ovakav uzorni sokolski radnik, pa i on, prema svojim silama i prema prilikama, podupire jedno od najjačih oružja sokolstva i jugoslovenstva, u današnjim vremenima, a to je naš »Sokolski Glasnik«!

Godišnje skupštine naših jedinica

»Pravi sokolski rad postoji jedino tamo, gde svaki učestvuje u njemu, prema svojim snagama i sposobnostima, sa radošću i slobodnom voljom, i bez ličnih motiva. Samo takva društva počivaju na čvrstim i sigurnim osnovama. Nema pravog i sveopšteg sokolskog rada tamo, gde društvo stoji i pada sa jednom jedinicom ličnosti, i gde jedinica počinje da nazaduje, čim lice koje se obično naziva »dušom udruženja«, mora da se udalji iz toga mesta. Ta sama »duša« trebala bi da se stara, da društvo počiva na zajedničkoj saradnji više snaga. A celina ne sme nikada da se oslanja samo na jedno lice, jer svaki pojedinac može da se, na jedan ili drugi način izgubi, i treba da je uvek više njih spremno da ga nadomeste. Svaki pojedinac se može i mora nadomestiti!

MIROSLAV TIRŠ (»O razlozima slabljenja i o sredstvima da se ožive sokolske jedinice«).

Sokolsko društvo Zagreb 2 održalo je 28. o. m. glavnu skupštinu, kojoj je predsedavao starešina, Dr. Oton Gavrančić, izvestivši o svestranom radu društva, brojnim takmičenjima sa lepim rezultatima. Utešno je, što nije pao broj vežbača ni u jednoj kategoriji, osim dečjima, za koje društvo nema slobodnog vremena u dvorani. Društvo nosi i ove godine prvenstvo župe u takmičenjima članstva i naraštaja. Broj članova (članice) pao je, prema prošlogodišnjoj, za 180. Promet blagajne iznosio je Din. 97.000, a društvena imovina iznosi, sa fondovima, oko 240.000 din. Zdravstvena služba zadovoljava, prosvetni rad je dobar, knjižnica je porasla, čitaonica je stalno dobro pohađana.

Primljen je novi budžet, u iznosu od 70.000 Din., pa je izabrana nova uprava, sa starešinom Dr. Gavrančićem, načelnikom bratom Paalom Slavkom i prosvetarom Mladenom Orlušićem. Skupština je svršena pevanjem himne »Ej Slovenie« i poklicima Kralju, Jugoslaviji i sokolstvu, pokazavši jednodušnu volju da nastavi na dosadanjem putu.

Sokolsko društvo Beograd V, održalo je prošle nedelje godišnju skupštinu, na kojoj su podneli opširne izveštaje o radu br. L. Dukić, M. Stojanović, M. Matić, M. Mihajlović i B. Marković. Delegat župe br. Dobra Bogdanović, govorio je o zadacima sokolstva u današnjici, posle čega je izabrana nova uprava, sa starešinom br. Reljićem na čelu.

Sokolsko društvo Beograd VII održalo je godišnju skupštinu u prisustvu brojnog članstva i delegata župe, br. Valadžije. Rad u minuljoj godini bio je uspešan. Izabrana je nova uprava, na čelu sa br. Sekulom Zečevićem, trgovcem.

Sokolsko društvo Ljubljana III održalo je godišnju skupštinu pred delegatom župe br. Stanom Flegarom i brojnim članstvom. Iz podnetih izveštaja vidi se plodan rad društva na svima poljima. Tehnički rad bio je uspešan iako su prostorije za vežbu skućene. Članstvo raste iz dana u dan, pa društvo broji 400 članova, 60 naraštaja i preko 100 dece. Društvena imovina iznosi preko milion dinara. Na godinu društvo slavi desetogodišnjicu rada, spremajući se ujedno za svesokolski slet u Beogradu. Nakon govora br. Flegara, izabrana je dosadnja uprava kojoj je na čelu br. Deu, starešina.

Sokolsko društvo Zagreb VI održalo je sedmu godišnju skupštinu, koju je posetio velik broj članstva sviju kategorija. U novu upravu izabrana su braća Stjepan Kušar, Matko Milić, Branko Mezak. Franjo Žerjav i dr. Br. Milić govorio je opširno o teškoćama koje prate sokolstvo u novim prilikama, iznoseći kakav mora da bude sokolski rad u današnjim vremenima. Skupština je zaključena sa jednodušnom voljom, da se i dalje radi neustrašivo za sokolske i narodne ideale.

Sokolsko društvo u Ogulinu održalo je godišnju skupštinu u sok. domu. Starešina, br. Vlado Bosnić, govorio je o radu za sokolske ideale u današnjici, kao i o neprilikama. Završio je rečima: »Dok je Jugoslavije, biće i Sokola, dok je Sokola biće Ju-

goslavije!« Osim doma, društvo je dobilo novo letno igralište. Tehnički rad bio je plodan. Vrsta ženskog naraštaja postigla je prvo mesto na župskim utakmicama u Karlovcu. Održana su dva prednjačka tečaja, javna vežba, nastupalo se na sletovima. Pošto su se promenila tri prosvetara, prosvetni rad nije zadovoljio. Društvo je teško pogodeno premeštajem braće Dr. Josipa Vodehnala i Rudolfa Jovića. Imovina iznosi oko 450.000 dinara. Broj članova opao je za 30. Pored starešine, br. Bosnića, birani su u novu upravu: Milan Vučković, S. Čurčić, Dr. A. Mihelić, S. Koplevski, Viktor Čuljat, D. Stipan, Dr. Ivan Sladkov, Viktor Misner, Dr. Golf Dragutin, Dr. S. Horvat, M. Ivošević, Begleitner Rude, i dr., kojima je stavljen u zadatak dovršenje doma i produženje započetog rada.

Sokolska četa Sočkovac, župa Tuzla, održala je petu godišnju skupštinu, na kojoj je istaknut uspešan rad, naročito u drugom polugodištu, kada je održano desetak sastanaka i predavanja. Osnovana je kategorija ženske dece, sa 84 učenika. U novu upravu izabrana su braća M. Lazarević, V. Jeremić, S. Bojović, J. Mihajlović i dr.

Sokolska četa u Starom Slankamenu održala je glavnu godišnju skupštinu u prisustvu brojnog članstva. Izabrana je nova uprava, na čelu sa br. Pavlom Šuvakovićem, sveštenikom.

Sokolsko društvo u Vinkovcima održalo je godišnju skupštinu u dupke punoj dvorani sokolskog doma. Starešina, br. Dr. P. Šumanovac, je ukazao na teškoće, koje nisu pokolebale sokolstvo Vinkovaca u radu za sokolske ideale, što se videlo i iz podnetih izveštaja. U novu upravu izabrani su, pored starešine, br. Dr. Šumanovca, i braća: pukovnik A. Niklić, J. Šugh, ing. B. Najhold, J. Mraović, M. Stražnicki, N. Kovač, J. Kovičić, S. Čurčić, F. Blesius, i još oko 30 članova uprave i zamenika.

Sokolsko društvo u Kamniku održalo je godišnju skupštinu, na kojoj je zam. starešine, br. Tone Knez, opširno izvestio o radu u prošlogodišnji, koji je u prvom redu bio posvećen gradnji doma. Društvo je imalo u svakom pogledu zamernog uspeha, što se videlo i iz izveštaja ostalih funkcionera. Izabrana je nova uprava, na čelu sa br. Knezom. Na čelu odbora za gradnju doma ostao je br. Tone Knaflič.

Sokolsko društvo u Adi održalo je godišnju skupštinu na kojoj je istaknut uspešan rad društva u svakom pogledu, a napose u finansijskom. Izabrana je nova uprava kojoj je na čelu br. Dr. D. Bešlić.

Sokolska četa Sudurad, kod Dubrovnika, održala je godišnju skupštinu u prisustvu brojnog članstva. Dosadnji starešina, 82-godišnji sokolski veteran, br. Mato Urđević, zamolio je da se više ne bira za starešinu, zbog visoke starosti, ali, da on ostaje soko do smrti. Prisutni sa žaljenjem uzeli to na znanje, a delegat matičnog društva Dubrovnik, br. Niko Šutić, zahvalio je br. Urđeviću na svemu što je za sokolstvo učinio u ovome kraju. On je spasio svoju

četu u najtežim danima i održao na okupu sokole. Čitav život posvetio je radu za jedinstvo i slobodu, što mu mladi neće nikada zaboraviti. Izabrana je nova uprava, sa starešinom br. Eugenom Cvjetkovićem. Skupština je završena uz oduševljenje, kakvo se ranije nije videlo, što je znak da će sokolska misao u dalmatinskim selima i dalje da uspeva.

28. januara održana je vrlo dobro posećena godišnja skupština sokolskog društva Trogir. Iz izveštaja se vidi da je društvo imalo proslaviti 30-godišnjicu svoga opstanka, sa sletom splitskog okruga u Trogiru, ali je ta proslava, zbog ovdašnjih političkih prilika, morala izostati. Osim vježbačkih kategorija, društvo ima odličnu glazbu. Biran je novi upravni odbor, na čelu sa bratom Slade I. Ivanom, kao starešinom.

Sokolska četa Srpska Grapska-Bušetić održala je skupštinu 28. januara. Iz podnešenih izveštaja vidi se da je rad čete, sa uglednim tečajkom, br. Cvijanovićem Jovanom na čelu, bio plodan. Inicijativom bivših učitelja, brata Boška i sestre Jelene Banjanin, sagrađen je veliki Sokolski dom Kralja Petra II. Uz dom se nalazi banja, a u domu će naći krov i ostala društva u selu. U prvom redu Kreditna zadruga, te Potrošačka zadruga, koja se sada osniva.

Nova uprava, na čelu sa br. Cvijanovićem, te sa mesnim sveštenikom i učiteljima i vrednim tečajcima, obećaje zaista da će rad u četi, pogotovo sada kada je dom gotov, biti još bolji. Naročitu pažnju posvetiće izvršavanju preostalih radova, zavetovanih u SPP.

Sokolsko društvo Virovitica održalo je godišnju skupštinu, koja je bila dobro posećena. Skupštinu je otvorio starešina Dr. Volarić, koji je podvukao važnost sokolskoga rada ovoga pograničnoga društva, pogotovo u današnjim momentima. Iz izveštaja se vidi da društvo, uprkos svim zaprekama, energično nastavlja radom. Jednoglasno je izabrana nova uprava, na čelu sa br. Dragišićem ing. Petrom. Na kraju je starešina župe, br. Dr. Vukobratović, održao govor, koji je popraćen spontanom oduševljenjem.

Sokolsko društvo u Banjaluci održalo je odlično posećenu godišnju skupštinu, na kojoj je starešina, br. Zlatko Puvačić, komemorirao 25-godišnjicu smrti M. Jovanovića, V. Čubrilovića i D. Ilića. Društveni rad bio je uspešan. Pored ostalog, u ovoj godini podići će se na sokolskom domu dve mramorne ploče, jedna s likom Kralja Aleksandra, a na drugoj biće uklesana imena sokolskih članova, poginulih u prošlom ratu. Uveče je u domu priredena uspela zabava.

Sokolsko društvo Gospodinci održalo je godišnju skupštinu, na kojoj je konstatovan uspešan rad u minuljoj godini. Broj pripadnika iznosi oko 400. Referenti su napose izrazili zahvalnost mesnoj Crkvenoj i političkoj opštini, koje su izdanoj potporom omogućile društveni rad u svima pravcima. Posle govora delegata župe, br. M. Todorovića, izabrana je nova uprava, na čelu sa br. Žarkom Vujkov, seljakom.

Sokolsko društvo Oštrej održalo je 4. februara glavnu godišnju skupštinu, na kojoj je ponovo za starešinu izabran brat Jovan Meseldžić. Društvo je u ovoj godini nabavilo ton-ino aparaturu, te je u ovom malom mestu sokolska zgrada postala jedino stecište kulturnog i prosvetnog rada.

Sokolsko društvo u Srbobranu održalo je godišnju skupštinu, na kojoj se, po izveštajima funkcionera videlo, da je rad bio uspešan. U novu upravu izabrani su, pored ostalih, Dr. Milan Lazić, Milan Božin, Ivan

Glasovi štampe

Vjesnik sokolske župe Karlovac, »Čuvajmo Jugoslaviju!«, piše u broju za mesec januar o današnjim teškim prilikama u svetu, i kaže:

»Kako će se sve to svršiti, niko živi ne može prereći. Ali, kako bilo, sokolstvo nema niti će ikad imati povoda da od svojih načela odstupa, jer čovječnost, slovenstvo, jugoslovenstvo i naprednost ne mogu da se ugase! Jednako, sokolstvo nema potrebe ni da mijenja svoje radne metode... Ima samo svaki dan sve više potrebe da se pojačano radi i da se redovi strogo pročišćavaju. Ako se sokolstvo bude ovoga držalo, moći će mirno gledati u budućnost.«

»Mladi Sokol«, list naraštaja Sokolskog društva Split, donosi članak br. N. Serventi, u kome kaže:

»U ovim su danima narodu i sokolstvu potrebni marljivi oduševljeni i ustrajni ljudi. Naša omladina, a naročito sokolski naraštaj, treba da sa mnogo volje i poleta učestvuje u stvaranju nove Jugoslavije. Oduševljenje i dobra volja će nadoknaditi iskustvo. Ali uspešno djelovati mogu samo oni koji su u Sokolu izgradili svoje uvjerenje, zavoljeli i primili sokolska načela i u čijim je dušama svijest i dužnost uhvatila duboki korijen... Naraštaj, kao i do sada treba odgajati u pravcu pomirljivosti, trpeljivosti, konstruktivnog i korisnog rada. Ni na prilike, ni na protivnike ne smijemo gledati sa mržnjom. Mržnja je daleko od Sokola. Sve promjene, sve faze i sve etape našeg narodnog života vode ipak konačno do Štrosmajerovog Jugoslovenstva.«

U jednom članku o preprečenju države, novosađski »Dan« piše:

»Primećujem da se javljaju, kako u srpskim tako i u nekim hrvatskim listovima, oštri i neuravnoteženi članci. To ne sme da se dešava. Ne zaboravimo Čehoslovacku! Ona nam je živi primer! Treba biti u svojim člancima miran, odmeren i pun takta prema drugoj strani.«

Kamo sreće, kad bi se to poslušalo! Polovinu opasnosti bi bilo otkloњeno.

Poziv sokolima, studentima univerziteta!

U vezi sa pripremama za osnivanje »Sokolskog studentskog kluba«, pozivaju se sokoli, — slušači visokih škola u Beogradu, da dođu u prostorije Saveza Sokola K. J., Prestolonaslednikov trg, 34, — na prethodni sastanak, u subotu 10. februara, u 5 sati posle podne.

NEPRAVILNOSTI NA POŠTI

Zale nam se pojedine jedinice i župe, sa područja Banovine Hrvatske, da pojedini poštanski službenici samovoljno postupaju sa pošiljkama i pismima sokolskih ustanova. Ili ne uručuju uopšte ta pisma, ili samovoljno označe na njima, da jedinica »ne postoji«, ili da adresant »neće da primi« pošiljku, pa je vrata. Ili čak idu tako daleko, da na pošiljkama prave primedbe i znakove, uperene protiv sokolstva. Neke župe su se već žalile ministarstvu pošta na te slučajeve, pa se nadamo da će ta samovolja pojedinih organa biti odstranjena.

Čurčić, M. Debeljački, Roman Sladić i dr.

Sokolsko društvo u Gnjilanu imalo je 21. o. m. godišnju skupštinu, u prisustvu brojnog članstva. Na čelo nove uprave izabran je br. B. Milošević, direktor gimnazije.

Sokolska četa Tešici, kod Aleksinca, održala je godišnju skupštinu, i izabrana za starešinu br. Boru Ilića, učitelja.

Sokolsko društvo u Bitolju održalo je 21. o. m. godišnju skupštinu, i izabrano upravu, na čelu sa br. Ilijom Ilićevićem, predsednikom Okružnog suda.

Naši studenti i Češkoslovačka

»Československy Boj« (Pariz) objavljuje tekst pisma, koga su jugoslovenski studenti, koji su studirali na češkim visokim školama, uputili svetskoj štampi i Centralnom Savezu američkog studentstva, u Vašingtonu. U tom pismu se kaže, da je strašni udes, koji je zadesio bratsku republiku, našao najdublje odziva kod čitavog naroda u Jugoslaviji, pa tako i kod jugoslovenskih studenata, koji su studirali u Pragu. Pismo crta strahotu događaja, kojima hoće da se uništi češkoslovački duh, češkoslovačka sloboda i češkoslovačka kultura. Češki kolege, koji su bili uvek dobri drugovi i prijatelji jugoslovenskim studentima, bili su zlostavljani i ubijani, a čuveni češki naučnici i profesori najstrašnije proganjeni. Jugoslovenski studenti su znali uvek ceniti, što je Prag dao i njima i mnogim ranijim generacijama, jer su na češkim visokim školama dobili svoje vaspitanje najznamenitiji vode Srba, Hrvata i Slovenaca. Zato je velika većina jugoslovenskih studenata, kada su nasilno bile zatvorene češke visoke škole, odbila da pređe na nemačke škole i radije su odlučili da nepuste dragu češkoslovačku zemlju. Time hoće braći Česima da iskažu svoju zahvalnost i solidarnost u borbi. Vraćaju se svojim kućama, da svuda kažu, što su videli i proživeli, čvrsto ubedeni, da neće dugo proći, dok se opet vrata u slobodnu metropolu češkoslovačke republike.

Osnivanje Saveza za košarku i odbojku

Već davno je pokrenuta akcija za osnivanje, nacionalnog saveza za takmičarske igre košarku i odbojku, ali je sada to pitanje opet stavljeno na dnevni red.

Savez Sokola Kraljevine Jugoslavije kao član Medunarodnog Basketball Saveza (Fédération International Basketball Amateur) želi da osnuje Nacionalni Savez za igre košarku i odbojku, da bi najširim sportskim krugovima pružio mogućnost igre, takmičenja za prvenstvo države, međuzonsko i međunarodno prvenstvo. Savez Sokola, bez obzira na ovo, gaji u velikoj meri košarku i odbojku, održaje tečajeve i utakmice i ima stalni sudijski kadar za ove igre. Savez Sokola ustupio bi tom novom nacionalnom savezu za igre košarku i odbojku svoje članstvo u Medunarodnoj federaciji, jer sokolstvo nema samo sportski i telovežbeni cilj.

Košarka, koja je u našim sportskim redovima manje poznata od odbojke, voma je lepa i borbena igra, gde glavnu ulogu igra brzina, okretnost, snalaženje i kondicija.

U mnogim zemljama ova igra uhvatila je dubok koren. U Francuskoj ima oko 60.000 verifikiranih igrača košarke. Na XI olimpijskim igrama u Berlinu, takmičilo se je u igri odbojki oko 30 nacija. Pobjednici su Letonci. U Japanu je prošle godine lično Ministar prosvete otvorio utakmicu u košarci, pred 70.000 gledalaca.

I. Sedlaček

NEMCI POLEMISU MEDU SOBOM

List katoličkih Nemaca u Jugoslaviji, »Die Donau«, napada sve oštrije Nemce, koji pripadaju pokretu tzv. obnovitelja i iznosi, kako ti Nemci u Apatinu vrše dela koja nisu u skladu, ni sa unutarnjom ni sa spoljnom politikom Jugoslavije. Tako su npr. uprljali i ispisali uvredama domove pojedinih Nemaca, koji se ne slažu sa njima, zatim jevrejsku sinagogu itd. List dalje kaže:

»U čemu se ispoljava »patentirano« nemstvo i »nova nemačka kultura? U klicanju »Sig, hajll«. U derjavu do promuklosti, u guranju i ruženju na ulici časnih ljudi, u nošenju kratkih pantalona do kolena, kao i belih čarapa, i u prljanju tuđih zidova noću. Ako vaspitanje takvog »pokreta«, daje takva »junštva«, onda odista nije teško odgonetnuti kakav duh vlada u tom »pokretu«. Kultura koja radi sa takvim oružjem, je najčistija nekultura.«

u neku opasnost za Indiju preko Irana i Afganistana. Ona tvrdi, da su tehničke poteškoće za takav jedan poduhvat tolike, da Englezi mogu biti bez brige. Listovi, sem toga, demantuju, da je Rusija koncentrisala čete na tim granicama.

Holandski listovi javljaju, da je polovinom januara g. Mussolini uputio pismo g. Hitleru, u kojemu izjavljuje, da će Italija i dalje podupirati Nemačku, moralno i ekonomski, ukoliko to ne remeti odnose Italije sa ostalim državama i nije upereno protiv italijanskih interesa. Međutim, ako bi Nemačka potpomogla Rusiju protiv Finske, ili protiv bilo koje druge države, Italija bi se osećala prinukanom, da odrekne savez sa Nemačkom. Isti listovi javljaju, da je u Berlinu saopšteno, ako bi Nemačka htela da interveniše protiv Mađarske, ili da prođe preko Mađarske na Rumuniju, da bi Pešta proglašila personalnu uniju sa Italijom.

»Corriere Padano«, za koga se zna, da pripada maršalu Balbu, tvrdi, da je napadom na Finsku, Rusija prevarila Nemačku i da bez skrupula gazira nemačke interese na Baltiku. List tvrdi da je Rusija prevarila Nemačku i u pogledu liferovanja namirnica i sirovina, jer to liferovanje nije

nikakvo. Članak napada Rusiju da vodi politiku imperijalizma.

Dopisnik »Journala« prenosi zanimljive podatke iz lista »Deutsche Justiz«, zvaničnog organa nemačkog ministarstva pravde, o novim odredbama nemačke vlade, prema kojima se, u kategoriju zločinštava protiv sigurnosti države i vojske, unosi čitav niz novih prestupa, koji se kažnjavaju smrću. U te prestupe se ubraja oštećivanje cesta, telefonskih i telegrafskih uredaja itd. Međutim, kao najzanimljivije, podvlači dopisnik »Journala«, da je predviđena kazna smrti i za »pristajanje i učestvovanje u organizacijama, koje su neprijateljske prema vojsci, bilo da su te organizacije privatne naravi, ili da imaju karakter pravog udruženja«. Pošto nije nigde označeno, kakve bi mogle biti te organizacije, dopisnik misli, da se radi o tajnim i vrlo razgranatim organizacijama, o kojima se već čulo govoriti, a čiji cilj je, da preuzmu nasleđstvo nacionalsocijalizma, u času kad ovaj bude prisiljen da kapitulira. U Švajcarskoj se već odavno tvrdi, da takve organizacije u Nemačkoj postoje i da rade pomoću ćelija, koje su se uvukle u vojsku, u ministarstva, u banke i u čitav javni život, i koje su vrlo moćne.

Napredna Sokolska četa u Buletiću

Sokolska četa Buletić, društvo Tešić, postala je najaktivnijom u okolini. U okviru SPP je uzela čitav niz zaveta, koje je gotovo sve izvršila. Spomenujemo sledeće izvršene zavete:

1. Iskopan je bunjar za pitku vodu, koji će ove godine biti dovršen.
2. Osnovana je kategorija muške dece.
3. Održan je četirimesečni tečaj za nepismene.
4. Zasaden je drvored lipa oko vežbališta.
5. Osnovan je streljački otečaj.
6. Godišnje se održavaju po dva javna časa.
7. Održana su 15 večernjih sela, 61 predavanje, 31 govor pred vrstom.
8. Osnovana je Narodna čitaonica i knjižnica.
9. Održan je petdnevni kalemarski tečaj i 10. Vodi se propaganda za zadrugarstvo.

Još 1934 osnovana je, na inicijativu čete, Zemljoradnička nabavljачka i prodavačka zadruga, a broj članstva zadruga povećao se u okviru SPP za 96 novih članova. Održavaju se zadruga sela, a od 1. januara zadruga je otvorila podružnu prodavnicu. Zasluga je Sokola da zadruga ima svoje zgrade, trijersku stanicu i dr., tako da je selo Buletić danas jedno uzorno sokolsko i zadrugarstvo selo, zahvaljujući izvršenim zavetima u Petrovoj petoletnici.

R. Š.

Sadržina sokolskih listova

»OKO SOKOLOVO«

Izašao je februarski broj glasnika Sokolske župe Beograd, sa sledećim sadržajem: Nešto o sokolskom duhovnom životu i duhovnoj askezi (Milić Majstorović); — Petrova petoljetka (Dr. Pera Ilić); — Govori pred vrstom; — Kroz štampu; — Soko i selo; — Šta su veštačka gnojiva (K. Petrović); — Pesme, razne vesti i beleške, dečija strana itd.

»MLADI SOKO«

Primili smo broj za januar lista naraštaja Sokolskog društva Split, sa sledećim sadržajem: Poruka naraštaju; — Viteže slobode!; — Rad u novoj godini; — Ustraj, živi, bori se, ne kloni!; — Karakteristika i značaj berbe našega naroda; — Sokolstvo i politika; — Borimo se za suštinu; — Naš naraštajski list; — Sokolski život; — Vesti.

»SOKOLSKA VOLJA«

Broj 158 glasila ljubljanskih sokola donosi značajan uvodnik od br. Janjka Jazbeca: »3:1«, članke o aktuelnim događajima, vesti iz sokolstva i zemlje itd. List donosi slike braće Dr. J. Šajnera, Dr. J. Vanička i V. Štepaneka.

»IZVEŠTAJ SOKOLSKOG DRUŠTVA BEOGRAD-MATICA«

Jedno od najjačih prestoničkih sokolskih društava, Beograd-Matica, izdalo je i za ovogodišnju skupštinu, koja će se održati 11. o. m.: »Izveštaj o radu u 1939 g.«, koji je štampan u vidu knjige, sa vrlo ukusnim omotom, na 68 strana. Pored slika Kralja Ujedinitelja, Nj. V. Kralja Petra II i većeg broja snimaka iz života društva, štampani su izveštaji svih funkcionera i pročelnika sekcija. Na uvodnom mestu je pozdravna reč starešine, puna lepih i zdravih misli.

Tko je malokrvan, blijed

i uopće slabog zdravlja, neka upotrebi najnoviji specijalitet »Ferrodovim« koji otvara vanredan apetit i vrlo brzo oporavlja svaku osobu kojoj je bila kakva bolest narušila zdravlje. Za dobar uspeh dovoljne su 2-3 flaše. Orig. flaša Din. 40.— franko Proizvada Mr. Ph. A. Mrkušić, apotekar u Mostaru (Banovina Hrvatska)

Dobiva se u apotekama. Reg. S. Br. 6632/32

ЈОВАН ТОТОВИЋ, текстилна индустрија - Нови Сад

ВОЈВОДЕ БОЈОВИЋА 3

Израђује све врсте тканина из вештачке свиле као: Crepe de Chine, georgete, crep-satin, marocain, pique, satin postave и све остале модне артикле.

ADOLF PRAH

tovarna volnenih in bombažnih tkanin — KRANJ — Telef. interurban br. 13

Izrađuje: Sve vrste oksforda, šarenih i jednobojnih flanela, barhenta, gradla, zefira, molinosa, ručnika i t. d.

Tkaonica — Bojadisaona — Apretura

Od radnika do vlasnika domaće poduzeće bez inostranih stručnjaka!

Naše veledobave sokolskim domovima u

Novom Sadu
Subotici
Sarajevu
Ljubljani
itd. itd.

dokazuju, da oprema najsolidnije i uz najpovoljnije uvjete

РЕМЕС-СО, КАМНИК

Tvornice P. Teslić, Sisak

PROIZVODE

rafinirani špirit, denaturisani špirit, sve vrste likera, brandy-a rumova i domaćih rakija, kvasac, ugljičnu kiselinu, potašu, umjetno gnojivo, kristalnu sodu i bukove spirale za tvornice sirćeta.

Firma je vlasnik prirodnih vrela pitke i ljekovite vode poznate na tržištu pod imenom prirodna radioaktivna

SISAČKA MINERALNA VODA
(alkalno murijatsko jedno vrelo)

Pitka

sama, sa vinom, koje ona ne bojadiše, i ostalim alkoholnim pićima, mlijekom i voćnim sokovima.

Liječi

ovapnjenje žila, visoki krvni tlak, iznemoglosti, trajne upale disala, astmu, bronchiale, očne i živčane bolesti, trajne kožne bolesti (akna, furunkule, čireve), tuberkulozu kostiju, članaka i živaca, reumatizam mišića i članaka, ženske bolesti (upale, mijome, eksudate, trajna zapaljenja), trajne otekline žlijezda (gušu, pubertnu strumu), bolesti crijeva i želuca, bubrežni i žučni kamenac, skrofulozu (članaka, živaca, kožnu skrofulozu, čireve), bolesti spolnih i mokraćnih organa (trajno zapaljenje, kamenci), hemeroide, usporeni oporavak, zacjeljuje rane, nepravilnosti kod probave. Narocito povoljno djeluje kod pojave morske bolesti.

Vlasnik P. Teslić, Sisak

FIRMA JE ODLIKOVANA NA SLIJEDEĆIM IZLOŽBAMA: Trgovačka i obrtnička izložba u Osijeku 1925 godine zlatnom plaketom. — Medunarodni sajam i izložba u Novom Sadu 1929 godine zlatnom medaljom. — Exposition International, Barcelona 1.29 Medalla de Oro. — Foire Exposition de Nice 1930 Grand Prix avec Médaille d'Or. — XII. Fiera Campionazia internazionale di Padova 1930 Grand Premio e Medaglia Oro. — III-e Exposition Internationale de l'Enfant, Bruxelles 1940 Grand Prix avec Médaille d'Or. — A naročito za »Sisačku mineralnu vodu«, na Exposition de Bien-Etre, Paris 1930 pour Eaux Minérales: Grand Coup d'Honneur avec Médaille d'Or.